

UN RECORREGUT EN IMATGES PER LA CURSA D'AUTOMÒBILS DE L'ANY 1910

per Alexis Serrano
Centre d'Estudis Vilassarencs

Actualment els vehicles de tracció a motor són quelcom que forma part del nostre paisatge quotidià — potser massa i tot —, però no sempre ha estat així. L'omnipresència aclaparadora de cotxes i motos d'avui dia era impensable fa uns escassos cent anys. Per això, quan l'organització de la Copa de Catalunya es decantà perquè la tercera edició d'aquesta competició, la del 1910, es fes a Vilassar de Mar, els nostres convilatans d'aquell temps s'entusiasmen d'allò més per un esdeveniment que sens dubte presagiava l'arribada del progrés motoritzat sobre quatre rodes.

El Vilassar de Mar de llavors no comptava encara ni amb 3.200 habitants i certament, de cotxes, se'n veien ben pocs; hi abundaven, això sí, els carros i les tartanes que viatjaven de Mataró a Barcelona i de Barcelona a Mataró per la carretera general. Per això, fou un acte massiu que concentrà una immensa quantitat de curiosos de tota la contrada i que aplegà tot el panorama automobilístic del moment. Si extrapolem el que suposa avui una

cursa d'aquestes característiques, ens podem arribar a imaginar la magnitud d'aquell esdeveniment històric.

L'any 1910, gràcies a la tasca de la Peña Rhin, la candidatura del circuit de Llevant desbancà la candidatura que ja havia aconseguit organitzar les dues edicions anteriors. L'organització que gestionava el Reial Automòbil Club fins el 1910 es decantà pel «circuit Penedès», que discorria per les localitats de Sitges, Canyelles i Vilanova i la Geltrú i que ja havia organitzat les primeres dues edicions d'aquesta cursa els anys 1908 i 1909. Anys a venir, la cursa es duria a terme per altres localitats com ara Sitges o Vilafranca. Encara més endavant, des del 1929, si bé el projecte de fer un circuit definitiu a Catalunya en un principi en preveia la instal·lació a Montjuïc, amb l'esclat de la Guerra Civil el projecte quedà aturat i no seria fins el 1987 que s'estrenà el circuit de Montmeló.

Centrant-nos en el circuit de Llevant, cal dir que tot i que hi ha constància que el recorregut també

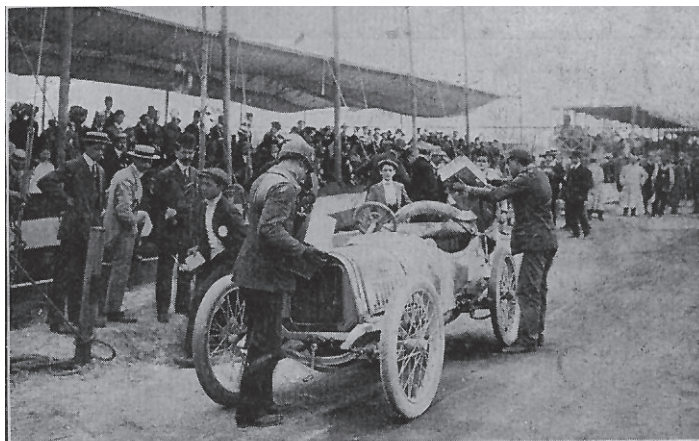
s'emprà en altres competicions de motocicletes i automòbils de menor potència entre els anys 1913 i 1925 i que la marca Hispano-Suiza l'usà l'any 1953 per fer les proves tècniques del mític Biscuter, l'esdeveniment més sonat de tota la història del nostre circuit fou el de la Copa de Catalunya de Voiturettes d'aquell 29 de maig del 1910.

La cursa consistia en un circuit tancat que sortia de Vilassar de Mar i a Vilassar de Mar tornava, tot passant per els termes municipals de Cabrera de Mar, Mataró i Argentona. Concretament el circuit anomenat "Mataró" o "del llevant" comprenia els trams de les carreteres de Madrid a França per la Jonquera (la general) entre els kilòmetres 648 i 654 (entre la cantonada de l'actual carrer del Canonge Almera de Vilassar de Mar i l'entrada a Mataró), la carretera de Mataró a Granollers entre els kilòmetres 1 i 3,5 (entre Mataró i Argentona) i la carretera d'Argentona a Vilassar de Mar entre els kilòmetres 1 i 3,5. Tot plegat el periple sumava gairebé quinze kilòmetres i els competidors l'havien de completar vint-i-dues vegades per tal de sumar 352 kilòmetres en el millor temps possible.

Els automòbils emprats en la cursa eren de les millors escuderries del moment, els anomenats voiturettes eren biplaces ja que al conductor

li calia en tot moment els ajuts del mecànic. Aquests automòbils de competició esportiva eren de quatre cilindres i com a màxim arribaven als 1.600 cc eren dissenys de la categoria inferior a la GP que avui coneixeríem amb el nom de Fórmula 1.

Per a la materialització d'aquell acte tan sonat, calia fer alguns aranjaments a les vies per on havia de passar el recorregut com ara suavitzar el viratge que feia la carretera d'Argentona quan s'unia a la general. Altrament calgué condicionar un aparcament per tots els cotxes dels assistents que arribaren d'arreu del país per presenciar la cursa. Aquest aparcament es condicionà a les terres properes a Ca l'Amell. També, és clar, calgué aconduir la logística de les comunicacions i preparar un baixador específic per tal de facilitar l'accés del públic assistent que vinguéss per mitjà del ferrocarril. Per tal de fer còmoda l'assistència del públic s'adequaren unes grades i unes tribunes que, en funció de la classe dels assistents, eren cobertes o no. La construcció d'aquestes grades fou a càrrec de l'Ajuntament, que per tal de cobrir les files preferents emprà un teló molt similar al que normalment s'emprava per aixecar l'envelat de Festa Major de Sant Joan i de la Festa del Sometent el mes de setembre. El restaurant i el

Rápido aprovisionamiento de bencina durante la carrera

bar s'installaren gairebé a la platja, just al llindar amb el terme de Cabrera de Mar.

A l'article primer del Reglament o programa es detalla que *«podrán participar los vehículos y conductores que cumplan las condiciones del Reglamento de la Copa y del General de Carrera del Real Automóvil Club de España»*. Per tant ja veiem qui era l'òrgan gestor d'aquell esdeveniment esportiu: el Reial Automòbil Club.

La cursa començà puntual el dia 29 de maig del 1910 com preveia el programa oficial *«dándose la salida a las 10 en punto de la mañana en Vilasar de Mar, en el empalme de las carreteras de Barcelona a Francia con la de Argenton a Vilasar»*. En la línia de sortida se situaren tots els pilots amb els seus mecànics

i, a l'hora convinguda, començà la cursa, que aixecà una immensa polseguera atès que la carretera no era altra cosa que terra batuda. En aquell temps els bòlids eren biplaces atès que era necessari que el mecànic més experimentat de l'escuderia viatgés amb el pilot perquè no eren poques les atencions que aquests havien de tenir pels automòbils durant la cursa.

Sens dubte seria un espectacle curiós veure com aquelles dames de la *jet set* barcelonina de l'època del Titànic abillades amb les seves millors gales parisenques eren cobertes per la pols de la carretera general que aixecaven les rodes de les *voiturettes*.

En aquella edició de la Copa de Catalunya es lliuraren diversos premis. El premi per al guanyador

constava d'una medalla d'or i de 5.000 pessetes que aleshores era tota una fortuna. L'altre premi notori era la *«Copa de S.M. el Rey D. Alfonso XIII al corredor que cubra las 11 primeras vueltas del circuito (175 Km) en menos tiempo»*. Que, segons deia el programa, *«esta Copa, por voluntad de su augusto donante, deberá ganarse dos años consecutivos o tres alternos por el mismo corredor, para ser adjudicada definitivamente»*. A tenor d'aquesta premissa, aquest premi (el de les onze voltes) fou atorgat a Paolo Zuccarelli, un jove pilot italià que llavors comptava amb només vint-i-tres anys d'edat. Zuccarelli, que era pilot de la marca Hispano Suïza i competí amb el dorsal número 2 en la cursa del 1910, poc temps després es retirà per diverses avaries del seu cotxe. El podi de la cursa, però, el formaven tres pilots més. El primer lloc fou per al francès Jules Goux, que participà amb el dorsal número 3. El segon classificat fou l'italià Giosuè Giuppone, que duia el dorsal número 6. Aquests dos pilots, Goux i Giuppone participaren en representació de la casa Peugeot amb dos automòbils model Lion Peugeot. Poc temps després Giuppone va morir en un accident en uns entrenaments i, per mitjà d'una maniobra poc clara d'aquelles que avui anomenariem

d'espionatge entre escuderies, Zuaccarelli acabà fixant per Lion Peugeot. El tercer del podi fou Lluís Carreras, que amb el dorsal número 7 fou l'únic català que pujà al podi d'aquella edició del 1910 de la Copa de Catalunya.

Pilot	Premi
Paolo Zucarelli	Copa d'Alfons XIII
Jules Goux	1 ^r premi
Giosuè Giuppone	2 ⁿ premi
Lluís Carreras	3 ^r premi

La nota tràgica de l'esdeveniment d'aquell 29 de maig del 1910 fou la mort del pilot Georges Bouvier Blanch que competia per a Hispano-Suïza a causa d'un accident a l'alçada de Can Percala, a Argenton. Durant molts anys a la carretera en aquell indret hi hagué una placa de marbre que recordava la trista data. Actualment la placa ha desaparegut.

Agraïments per la col·laboració a:

Joan Valls i Ramon
 Llorenç Almera i Mir
 Germans Barba i Viu

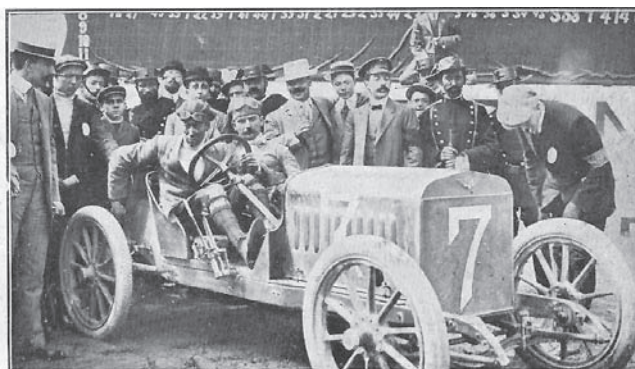
LA CURSA D'AUTOMÒBILS DE L'ANY 1910

En la pista.—Preparándose para emprender la carrera

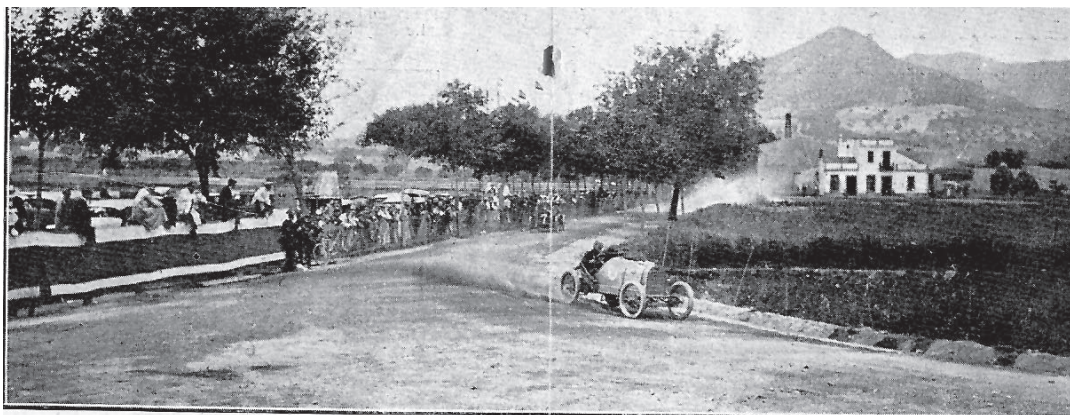
Copa Catalunya.—1910

Giuppone, segundo premio, sobre Lion Peugeot lubricado con los aceites Vacuum Mobiloil.

Tercer premio. — Carreras (n.º 7), con un Hispano-Suiza, habiendo hecho el recorrido en 4 h., 31' y 12"

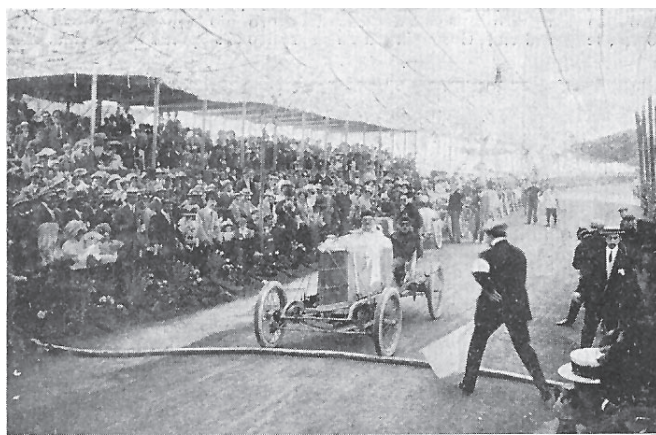
FOTOS. FRANZ WALCKER.

El corredor Goux (n.º 3) en una rápida virada, seguido de cerca por el corredor Carreras (n.º 7)

En la pelouze.—Un grupo de automóviles de los concurrentes

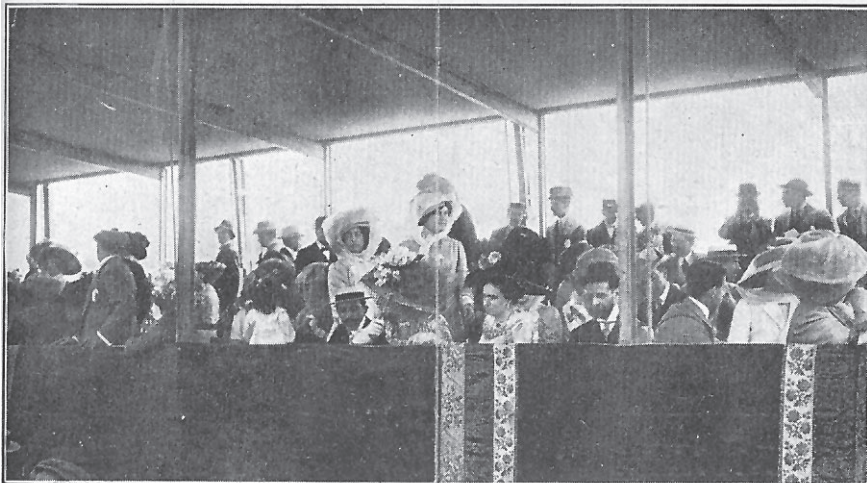

La salida del Crespelle (n.º 1), montado por D'Avaray

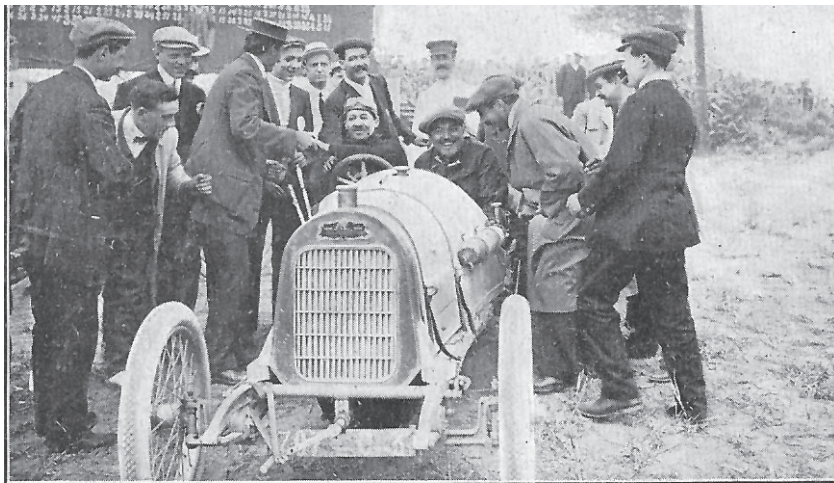
Carrera internacional de VOITURETTES

Copa Catalunya

Circuit VILASAR - MATARÓ - ARGENTONA - VILASAR

En la tribuna de preferencia.—Un detalle

Goux (n.º 3), montando un Peugeot, gana el primer premio Copa Catalunya, habiendo hecho el recorrido en 4 h., 12' y 26''

Programa oficial
de la carrera de automòviles (voiturettes)
Copa Catalunya

3.er Año.

Barcelona, 29 de Mayo de 1910.

PRIMER PREMIO:
COPA CATALUNYA.

LA CURSA D'AUTOMÒBILS DE L'ANY 1910

LA CURSA D'AUTOMÒBILS DE L'ANY 1910

en el palau de la Infanta Isabel, en el Foment de les Arts, en el Centre Català, en el Col·legi de cegos, dexant arreu grata memòria del seu país y del seu talent.

Els barcelonins qui no solen reconèixer condicions pera esser profeta, aquí als seus conciutadans, semblen fer una excepció en favor de Conxita Darné, y acudexen sempre ab el mateix entusiasme, al sol anunci de un concert de la tan simpàtica, intelligent y delicada artista.

Aquest mes de Juny haurà estat fructuós en diversions, casaments, festes de tota mena. El Concurs Hípich en lo nou camp de carreres de la carretera de Sarrià, mereix tota mena d'elogis, per ses condicions esplèndides de capacitat y arranjamant; el Tir de Coloms; les Regates; les festes del Turó, les carreres de Vilassar per la Copa de Barcelona, han posat en moviment totes les elegants barcelonines, com si volguessin aprofitar ans de sortir de Barcelona aquesta

Al hípich

febre de festes del mes de Juny que porten la pau y alegria a les llars catalanes desde la més alta a la més humil.

A les carreres de Vilassar